

ШКІЛЬНИЙ КУРС ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ В КОНТЕКСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ НОВОГО ДЕРЖАВНОГО СТАНДАРТУ БАЗОВОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Валентина Снегір'ова,

кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник,
старший науковий співробітник відділу навчання мов національних
меншин та зарубіжної літератури Інституту педагогіки НАПН України,
м. Київ, Україна

 <https://orcid.org/0000-0003-0376-5968>

 v_snegiriova@i.ua

У статті порушено проблему навчально-методичного забезпечення основної школи на етапі впровадження нового освітнього стандарту (2020) в контексті ідей компетентнісного та інтегративного підходів. Проаналізовано концепцію модельної навчальної програми «Зарубіжна література. 5–6 класи» (адаптаційний цикл), розробленої науковцями Інституту педагогіки НАПН України, з позицій реалізації Державного стандарту базової середньої освіти.

У розробленій МНП максимально охоплено усі обов'язкові результати мовно-літературної освітньої галузі: читання, слухання, аудіювання, аналіз, інтерпретація, усна та письмова взаємодія, дослідження індивідуального мовлення. Подано рекомендації щодо формувального оцінювання навчальних досягнень учнів 5–6 класів з предмета «Зарубіжна література».

Ключові слова: Державний стандарт, ключові компетентності, мовно-літературна галузь, зарубіжна література, художній твір.

Постановка проблеми. Державний стандарт базової середньої освіти (2020) визначає одинадцять ключових компетентностей, що мають реалізовуватися в рамках кожної освітньої галузі (таких 9) або кожного окремого шкільного предмета. Це: вільне володіння державною мовою; здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами; математична компетентність; компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій; інноваційність; екологічна компетентність; інформаційно-комунікаційна компетентність; навчання впродовж життя; громадянські та соціальні компетентності; культурна компетентність; підприємливість і фінансова грамотність (Державний стандарт,

2020 с. 3–5). Зрозуміло, що вже сам перелік компетентностей і підходи до їх формування (основний серед яких — інтеграція) є серйозним викликом для шкільної освіти взагалі і базової зокрема.

Запропонований у Держстандарті компетентнісний підхід у мовно-літературній галузі націлює на формування у школяра потреби в читанні та творчу інтерпретацію прочитаного, а отже, й формування мовленнєвих компетенцій — «читати з розумінням» (Державний стандарт, 2020 с. 5) та створювати власні тексти у різних жанрах відповідно до конкретної мовленнєвої ситуації. Це передбачено вимогами до обов'язкових результатів навчання з мовно-літературної освітньої галузі, згідно яких учень:

- «взаємодіє з іншими особами в усній формі, сприймає і використовує інформацію для досягнення життєвих цілей у різних комунікативних ситуаціях;
- сприймає, аналізує, інтерпретує, критично оцінює інформацію в текстах різних видів, зокрема інформаційних та художніх текстах класичної та сучасної художньої літератури (української та зарубіжних), медіатекстах, та використовує інформацію для збагачення власного досвіду і духовного розвитку;
- висловлює власні думки, почуття, ставлення та ідеї, взаємодіє з іншими особами у письмовій формі, зокрема інтерпретуючи інформаційні та художні тексти класичної та сучасної художньої літератури (української та зарубіжних); у разі потреби взаємодіє з іншими особами в цифровому просторі, дотримується норм літературної мови;
- досліджує індивідуальне мовлення, використовує мову для власної мовної творчості, спостерігає за мовними та літературними явищами, аналізує їх» (Державний стандарт, 2020 с. 7–8).

Художній текст, як і медіатекст, які фігурують у Стандарті, як правило, у дужках, без жодної конкретизації щодо специфіки їхнього аналізу, розглядаються як матеріал для формування комунікативних умінь, «критичного мислення», засвоєння «основних правил спілкування», як текст «взагалі». Очевидно, мається на увазі, що старанний учень на основі досвіду читання та письма опанує не лише рідну (державну чи іноземну) мову, комунікативні навички, а й набір основних сюжетів, мотивів та образів, що складають каркас тієї чи іншої культури. Водночас жодний текст (тим більше художній) не може бути розглянутий «взагалі». Кожна книжка — це твір певного автора, написаний у певний період, що мав певний резонанс у читачів, певні завдання, що вписувалися в історію тієї чи іншої країни, епохи тощо. І щоб читати його «з розумінням», «інтерпретувати», «критично оцінювати», потрібно освоїти різні методи аналізу тексту, зрозуміти, як зроблено літературний твір. Постає необхідність формування у школяра такої картини світу у спільній діяльності з дорослими та однолітками, яка б не тільки забезпечувала орієнтацію його особистості у різноманітних життєвих ситуаціях, а й допомагала б опанувати способи мислення та здатності, за допомогою яких люди упродовж багатьох століть вибудовували світову цивілізацію.

Цей концептуальний (культурологічний) потенціал зарубіжної літератури як навчального предмета не задіяно у Стандарті, й авторам довелося долучати його на етапі створення модельної навчальної програми шляхом відбору відповідного змісту, методів, прийомів і видів навчальної діяльності.

Аналіз останніх досліджень. Методологічними і нормативними засадами дослідження є Закон України «Про освіту» (Закон України, 2917а), Закон України «Про повну загальну середню освіту» (Закон України 2017b), Концепція Нової української школи (Нова українська школа, 2016), новий Державний стандарт базової середньої освіти (Державний стандарт, 2020), Типова освітня програма (Типова освітня програма, 2021). Ці документи спрямовують навчальну діяльність на компетентнісні стратегії, актуалізують потребу переосмислення змісту предмета «Зарубіжна література» у відповідності до сучасних життєвих потреб учнів основної школи, узгодження складності і обсягу навчального матеріалу; методів, прийомів і форм його реалізації із прогнозованими результатами мовно-літературної освітньої галузі.

Мета статті — обґрунтувати концепцію модельної навчальної програми «Зарубіжна література» для 5–6 класів у контексті вимог нового освітнього стандарту.

Виклад основного матеріалу. У рамках реалізації Держстандарту співробітниками відділу навчання мов національних меншин та зарубіжної літератури Інституту педагогіки НАПН України було створено модельну навчальну програму «Зарубіжна література» для 5–6 класів (адаптаційний цикл) (Богданець-Білоskalенко, Снегірєва, Фідкевич, 2021).

Метою предмета є розвиток компетентних мовців і читачів із гуманістичним світоглядом, які володіють українською мовою, читають, слухають, аналізують та інтерпретують тексти класичної та сучасної світової літератури та медіатексти для духовного, культурного, національного самовираження та міжкультурного діалогу; для збагачення емоційно-чуттєвого досвіду, творчої самореалізації, формування ціннісних орієнтацій і ставлень (Богданець-Білоskalенко, Снегірєва, Фідкевич, 2021, с. 1).

Досягнення поставленої мети передбачає виконання таких **завдань**:

- усвідомлення значущості читання творів зарубіжної літератури для духовного та інтелектуального розвитку; формування потреби в систематичному читанні як способі пізнання світу і себе у світі, засобі самовдосконалення, естетичного та інтелектуального задоволення;
- формування ставлення до літератури як однієї з основних культурних цінностей народу (що відбиває його історію та менталітет) і людства (що містить смисли, важливі для людства в цілому); виховання толерантного ставлення до розмаїття мов і культур;
- забезпечення культурної самоідентифікації, усвідомлення комунікативно-естетичних можливостей української мови на основі вивчення видатних творів зарубіжної літератури у кращих українських перекладах;

- розвиток здатності сприймати, аналізувати, критично оцінювати та інтерпретувати прочитане, аргументувати свою думку і оформляти її в усних і письмових висловлюваннях різних жанрів, брати участь в обговоренні прочитаного (зокрема онлайн); планувати своє читання;
- опанування загальнонавчальних умінь (формулювання мети діяльності, її планування, здійснення бібліографічного пошуку, вміння знаходити і обробляти необхідну інформацію з різних джерел, включаючи інтернет тощо) (Богданець-Білоskalенко, Снегір'ова, Фідкевич, 2021, с. 2).

Програму побудовано із дотриманням **принципів**: узгодження мети, змісту та очікуваних результатів навчання; науковості і доступності; наступності і перспективності навчання; взаємозв'язаного формування ключових і предметних компетентностей; практичної спрямованості; можливостей реалізації інтегрованого змісту освіти через окремий шкільний предмет; адаптації до вікових, інтелектуальних і фізичних можливостей учнів, їхніх потреб та інтересів.

Зміст програми дібрано з урахуванням вікової психології молодших підлітків, їхніх читацьких інтересів і особливостей сприйняття художнього тексту та структуровано на основі поєднання жанрового і проблемно-тематичного принципів.

МНП «Зарубіжна література» містить розділи **«Для читання і вивчення»** і **«Для читання і обговорення»**. Для читання і вивчення подано класичні твори зарубіжної літератури. Цікаву і доступну для сприйняття підлітків зарубіжну прозу другої половини ХХ — початку ХХІ ст. у кращих українських перекладах запропоновано на вибір учителя та учнів для читання та обговорення. Такий умовний розподіл творів передбачає формування читацького досвіду школярів, різні рівні їхньої читацької компетентності та літературного розвитку, навчання читачів, здатних самостійно орієнтуватися в розмаїтті сучасної художньої літератури, вибирати книжку для читання, самостійно визначити її художню цінність. Завдання до розділу «Для читання та обговорення» розраховані на більш високий рівень читацької компетентності, сприйняття і комунікації, передбачають більшу самостійність учнів. Якщо на творах «для читання і вивчення» п'яти–шестикласники навчаються читати, інтерпретувати, створювати найпростіші медійні продукти з допомогою вчителя (про що вказано в колонці «Очікувані результати навчання»), то на творах «для читання та обговорення» діти мають самостійно продемонструвати те, чого навчилися. Програмою враховано можливості нової генерації читачів використовувати електронні носії та слухати художні тексти в аудіозаписах.

Зміст програми складають твори, що мають найбагатшу історію їх інтерпретації у різних видах мистецтва та гуманітарних галузях знання. Це європейські чарівні казки з мандрівними сюжетами: «Пані Метелиця» (німецька), «Дроворубова донька» (французька); арабська чарівна казка з пригодницьким сюжетом «Синдбад-мореплавець» (5 клас); міфи Давньої Греції, біблійні міфи і притчі (6 клас); літературні казки (Г. Андерсен. «Снігова королева», О. Пушкін. «Казка про

царя Салтана», О. Вайлд. «Хлопчик-Зірка») у 5 класі та оповідання зарубіжних класиків про дитинство і мрії (А. Чехов. «Хлопчики», О. Генрі. «Вождь червоношкірих», Г. Веллс. «Чарівна крамниця») в 6 класі тощо.

У назвах розділів фігурують основні літературознавчі поняття, якими мають володіти 10–12 річні читачі: «Реальність і вигадка в художній літературі», «Тварини-герої літературних творів», «Поетичний образ природи» (5 клас); «Подорожі літературних героїв у часі і просторі», «Тема зростання і відповідальності», «Прекрасне в житті і в літературі» (6 клас).

Для читання та обговорення у кожному класі пропонується 2–3 твори на вибір учителя і учнів. Це, як правило, літературні бестселери: Дж. Толкін. «Гобіт, або Туди і звідти», Р. Дал. «Чарлі і шоколадна фабрика», Т. Янсон. «Капелюх Чарівника», А. Нанетті. «Мій дідусь був черешнею», П. Маар. «Машина для здійснення бажань, або Суботик повертається в суботу» (5 клас); А. Ліндгрєн. «Міо, мій Міо», У. Старк. «Чи вмієш ти свистати, Юганно?», М. Енде. «Джим Гудзик і машиніст Лукас», К. Нестлінгер. «Конрад, або Дитина з бляшанки», Д. Стронг. «Гармидер у школі».

Згідно зі Стандартом, **компетентнісний потенціал** кожної освітньої галузі має реалізовуватися «через розвиток умінь і ставлень та базові знання» (Державний стандарт, 2020, с. 6). Під час створення програми важливо було виокремити зі списку базових знань, умінь і ставлень прийнятні для формування в рамках адаптаційного циклу. Так, серед базових знань нами дібрано такі: *інформація, комунікація; взаємодія; аргументація; інтонаційні засоби; емоційний стан співрозмовників; формули мовленнєвого етикету; принципи етики спілкування; цифрове середовище; текст: опис, розповідь, роздум; зміст прочитаного; тема; ідея; підтекст; літературний твір; художній переклад; мовна норма; помилка; засоби художньої виразності*. Як видно з переліку, не всі з наведених понять можна віднести до мовно-літературних. Очевидно, що й літературознавчі (предметні) знання потрібно було ретельно відібрати, щоб зберегти специфіку шкільного курсу.

Починаючи з 5 класу, автори послідовно вибудували систему вивчення теорії літератури на доступному для учнів рівні, але в повній відповідності з вимогами сучасної науки. Основні літературознавчі поняття — *казка, міф, оповідання, повість, автор, тема, герой літературного твору; сюжет, композиція, діалог, портрет, пейзаж, алегорія, підтекст, гіпербола, гумор, художня деталь, фантастика* тощо вводяться в активне використання в навчальній практиці і є основою аналізу художніх творів. Програма передбачає чітку і послідовну роботу із засвоєння, закріплення цих понять і збагачення знань про них від теми до теми і від класу до класу.

Подібну копітку роботу було проведено і з переліком умінь. Наведені у Стандарті вміння — не традиційні читацькі чи літературні (мовно-літературні), а сформульовані в рамках певної ключової компетентності і мають психосоціальне забарвлення. Наприклад, такі: *аналізувати діалоги персонажів художнього тек-*

сту, медіатексту з погляду основних правил спілкування, визначаючи деталі, які сприяють або заважають їхній успішній комунікації; розкривати актуальність художніх творів у контексті викликів сучасності та власних життєвих потреб; проектувати власну поведінку в ситуаціях, подібних до тих, що зображені у художніх текстах тощо.

Ціннісний компонент Стандарту також зазнав суттєвих змін з позицій формування комунікативних і соціальних навичок. У програмі актуалізовані такі ставлення: *розуміння ролі читання текстів (зокрема художніх текстів, медіатекстів) зарубіжних авторів для розвитку і самовдосконалення; прагнення збагачувати читацький і мовленнєвий досвід; потреба в читанні рідною мовою; плекання українських національних цінностей, повага до цінностей інших народів і культур* тощо.

Компетентнісний потенціал МНП «Зарубіжна література» для 5–6 класів (адаптаційний цикл) наведено в таблиці 1.

Таблиця 1

**Компетентнісний потенціал МНП «Зарубіжна література»
для 5–6 класів (адаптаційний цикл)**

Уміння	Ставлення
• читати художній текст (поглиблено, оглядово, вибірково, виразно) відповідно до поставленої мети читання; • слухати тексти і медіатексти; • переказувати (близько до тексту, стисло і вибірково) зміст прочитаного (прослуханого) твору; • відповідати на запитання щодо деталей змісту; • ставити запитання до тексту і знаходити відповідь на них у процесі його аналізу; • аналізувати сюжети творів, виявляючи пригодницькі, комічні, фантастичні елементи; • характеризувати героїв, критично аналізувати їхні вчинки, водночас вказуючи на конструктивні думки та вчинки персонажів; • пояснювати мотиви поведінки літературних героїв та їхній емоційний стан; • виявляти способи авторського ставлення до героїв (портрети, мова персонажів) і висловлювати власне; • проектувати власну поведінку в ситуаціях, подібних до тих, що зображені у художніх текстах;	• готовність спілкуватися державною мовою; • прагнення використовувати українську мову в усіх сферах життя; • прагнення до ненасильницької комунікації; • потреба в читанні рідною мовою; • дотримання культури спілкування, прийнятості в сучасному суспільстві; • повага до культурних та особистісних відмінностей співрозмовників; • усвідомлення та урахування переваг та/або обмежень окремих груп чи осіб, виявлення розуміння і співпереживання; • толерантність до представників іншого народу, носіїв іншої мови, культури, звичаїв і способу життя; • готовність до пошуку різноманітних способів розв'язання комунікативних проблем; • прагнення вдосконалювати власне мовлення; • розуміння ролі читання текстів (зокрема художніх текстів, медіатекстів) зарубіжних авторів для розвитку і самовдосконалення; • прагнення збагачувати читацький і мовленнєвий досвід;

- використовувати засоби художньої виразності у власному мовленні у процесі відтворення та обговорення змісту художнього тексту, медіатексту;
- аналізувати діалоги персонажів художнього тексту, медіатексту з погляду основних правил спілкування, визначаючи деталі, які сприяють або заважають їхній успішній комунікації;
- створювати з допомогою вчителя або самостійно схеми, малюнки, ілюстрації для відтворення сюжету та композиції художнього твору, структурування інформації навчального тексту, медіатексту;
- зіставляти літературні сюжети із сюжетами кіно і мультиплікаційних фільмів на їх основі, твори та художні ілюстрації до них;
- формулювати тему і визначати мікротеми художнього твору, визначати його ідею;
- розкривати актуальність художніх творів у контексті викликів сучасності та власних життєвих потреб;
- долучатися до обговорення, дискусії за змістом прочитаного (зокрема он-лайн обговорення, дискусії);
- толерантно реагувати на висловлення думок однокласників та наводити аргументи, приклади, доречні цитати для увиразнення власних думок;
- доброзичливо ставитися до учасників діалогу;
- добирати стиль мовлення відповідно до мети, потреб і умов спілкування;
- дотримуватися норм у виборі мовленнєвих засобів;
- за мотивами прочитаного створювати самостійно або у складі творчої групи власний медійний продукт (мультфільм, театральну сценку, відеоролик тощо);
- сприйняття громадянських цінностей, актуалізованих у текстах (зокрема художніх текстах, медіатекстах) українських і зарубіжних авторів;
- шанування української культури, толерантне ставлення до інших культур;
- плекання українських національних цінностей, повага до цінностей інших народів і культур;
- утвердження права на власну думку;
- готовність до налагодження контактів з іншими особами з використанням різноманітних мовних засобів;
- потреба в читанні художньої літератури для задоволення та рефлексії над прочитаним;
- цінування художньої літератури як мистецтва слова в контексті духовних надбань людства;
- зацікавленість світовими культурними здобутками
- готовність брати відповідальність за себе та інших осіб;
- відповідальне ставлення до мовленнєвого вчинку;
- розуміння ролі комунікативних умінь, читачького досвіду для успішної самореалізації

У методичній частині програми — «Види навчальної діяльності» — передбачено завдання різного рівня складності: від найпростіших, розрахованих на мінімальний рівень читачьких і мовленнєвих компетенцій, до завдань підвищеної складності, цікавих для учнів, які виявляють особливі здібності в мовно-літературній галузі. Одна з головних особливостей пред'явлення навчальних завдань — переважання серед них проблемних, пошукових та евристичних. Так, під час вивчення творів зарубіж-

них письменників учням пропонується прокоментувати ключові фрагменти художнього твору, сформулювати запитання до тексту та знайти відповіді на них у процесі його читання та аналізу, вчитати потрібні цитати, підготувати повідомлення на літературну тему, створити літературний етюд, есе, ілюстрацію тощо. Такі завдання мотивують школярів на вдумливе, повільне читання. Вагому частку серед цих завдань пропонується виконати в групах і парах. Учитель може обирати завдання із програми на свій розсуд, урахуовуючи рівень мовно-літературної підготовки учнів.

У розділі **«Очікувані результати навчання»** конкретизовані уміння школярів, яких вони мають набути на кожному новому етапі навчання (тобто визначені локальні цілі). Це дасть змогу вчителю діагностувати результати навчальної діяльності учнів, а також правильно і послідовно дозувати ускладнення завдань і контролювати їх виконання.

У програмі принагідно пропонуються завдання на зіставлення виучуваних зарубіжних творів із подібними за тематикою і проблематикою творами українських письменників. Такі завдання розширюють читацький світогляд учнів, дають змогу формувати у них компаративістичні вміння — зіставляти сюжети, поведінку героїв, події, обставини тощо у творах різних літератур. Школярі здобувають знання культурологічного характеру, знайомлячись із побутом, звичаями, традиціями, описаними у творах, збагачують свої знання про світ і людей, отримують уявлення про національну самобутність різних народів. Учитель може посилити культурологічний аспект вивчення програмових художніх творів, розглядаючи їх у порівнянні не тільки з іншими літературними творами, а й з іншими видами мистецтв — музикою, театром, кіно, образотворчим мистецтвом.

У прикінцевій частині програми подано **Рекомендації щодо оцінювання навчальних досягнень учнів 5–6 класів з предмета «Зарубіжна література»**.

Законодавчо і нормативно роль і місце формувального оцінювання, його взаємозв'язок із підсумковим оцінюванням визначені у «Законі про освіту» (Закон України, 2917а), Закон України «Про повну загальну середню освіту» (Закон України 2017б), у Державному стандарті базової середньої освіти (Державний стандарт, 2020), методичних рекомендаціях МОН України.

Оцінювання навчальних досягнень учнів здійснюється з урахуванням компетентісно та особистісно орієнтованого підходів до навчання та передбачає взаємодію учасників освітнього процесу на суб'єкт-суб'єктній основі. Навчальні досягнення учнів підлягають формувальному та підсумковому оцінюванню (тематичному та завершальному). Об'єктами оцінювання є як навчальний процес, так і його результат на певному етапі.

Формувальне оцінювання — індивідуалізований процес, який має для учня/учениці ціннісне значення і націлений передусім на підвищення ефективності навчання. Його головна мета — підтримка кожної дитини та створення мотивації до навчання.

Принципи формувального оцінювання:

- здійснення оцінювання як запланованого і ретельно продуманого складника навчального процесу;
- формулювання критеріїв оцінювання; повідомлення учням критеріїв і методів оцінювання перед виконанням роботи;
- зосередження на оцінюванні найбільш значущих результатів навчальної діяльності учнів;
- системне відстежування відповідності оцінки досягнень учнів цілям і результатам навчання;
- прагнення до простоти і ясності форм, методів, цілей процесу оцінювання для всіх учасників освітнього процесу;
- принцип ситуативності навчальної діяльності, тобто добір навчальних завдань з елементом новизни і непередбачуваності, орієнтованих на життєвий досвід учнів 5–6 класів.

Реалізація цих принципів забезпечується дотриманням певних психолого-педагогічних умов формувального оцінювання:

- створення партнерських відносин між учителем і учнем, що стимулюють зростання досягнень, спрямованість на розвиток і підтримку учнів;
- оцінювання навчальних результатів учня/учениці, а не його особистості;
- акцент на позитивних результатах навчальної діяльності учнів; відмова від негативних коментарів;
- аналіз діяльності учня/учениці лише у порівнянні з їхніми власними попередніми досягненнями;
- надання можливості учням удосконалити власну роботу.

Функціями формувального оцінювання є мотиваційна, діагностична, прогностична, навчальна, розвивальна, виховна та організаційна.

Формувальне оцінювання здійснюється на основі педагогічного спостереження вчителя за навчальною діяльністю учнів з використанням прийомів зворотного зв'язку, результатів діагностичних робіт, аналізу портфоліо учнів, самооцінювання та взаємооцінювання навчальної діяльності учнів (Богданець-Білоskalенко, Снегір'ова, Фідкевич, 2021, с. 24–25).

Висновки. За результатами дослідження обґрунтовано мету і завдання предмету «Зарубіжна література» для 5–6 класів, розроблено його зміст та визначено компетентнісний потенціал. Окреслено дидактичні принципи і методику шкільного курсу «Зарубіжна література» (адаптаційний цикл), інтегрованого за своєю суттю.

У розробленій МНП максимально охоплено усі обов'язкові результати мовно-літературної освітньої галузі: читання, слухання, аудіювання, аналіз, інтерпретація, усна та письмова взаємодія, дослідження індивідуального мовлення. Подано рекомендації щодо формувального оцінювання навчальних досягнень учнів 5–6 класів з предмета «Зарубіжна література».

Орієнтуючись на представлену модельну навчальну програму, заклад загальної середньої освіти може розробляти навчальні програми предметів та інтегрованих курсів, що мають містити опис результатів навчання в обсязі не меншому, ніж визначено Державним стандартом базової середньої освіти та/або модельною навчальною програмою.

Подальших наукових досліджень потребує проблема створення підручників «Зарубіжна література» для 5-го і 6-го класу.

Використані джерела:

Державний стандарт базової середньої освіти. (2020). Постанова Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898. <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-deyaki-pitannya-derzhavnih-standartiv-povnoyi-zagalnoyi-serednoyi-osviti-i300920-898>

Закон України «Про освіту». (2017a). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>

Закон України «Про повну загальну середню освіту». (2017b). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>

Богданець-Білоskalенко, Н. І., Снегір'ова, В. В., Фідкевич, О. Л. (2021). Модельна навчальна програма «Зарубіжна література. 5–6 класи». Наказ Міністерства освіти і науки України від 12. 07. 2021 № 795 (у редакції Наказу Міністерства освіти і науки України від 29. 09. 2021 № 1031) https://drive.google.com/file/d/1Cz1MGthFJsmBF_5OIOUQ3UCBQIDXsih3/view

Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи. (2016). <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>

Типова освітня програма. (2021). <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-tipovoyi-osvitnoyi-programi-dlya-5-9-klasiv-zagalnoyi-serednoyi-osviti>

References

Derzhavnyi standart bazovoi serednoi osvity. (2020). Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 30 veresnia 2020 r. № 898. <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-deyaki-pitannya-derzhavnih-standartiv-povnoyi-zagalnoyi-serednoyi-osviti-i300920-898> (in Ukrainian).

Zakon Ukrainy «Pro osvitu». (2017). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>

Zakon Ukrainy «Pro povnu zahalnu seredniu osvitu». (2017). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text> (in Ukrainian).

Bohdanets-Biloskalenko, N. I., Sniehirova, V. V., Fidkevych, O. L. (2021). Modelna navchalna prohrama «Zarubizhna literatura. 5–6 klasy». Nakaz Ministerstva osvity i nauky Ukrainy vid 12. 07. 2021 № 795 (u redaktsii Nakazu Ministerstva osvity i nauky Ukrainy vid 29. 09. 2021 № 1031) https://drive.google.com/file/d/1Cz1MGthFJsmBF_5OIOUQ3UCBQIDXsih3/view (in Ukrainian).

Nova ukrainska shkola. Kontseptualni zasady reformuvannia serednoi shkoly. (2016). <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf> (in Ukrainian).

Typova osvitnia prohrama. (2021). <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-tipovoyi-osvitnoyi-programi-dlya-5-9-klasiv-zagalnoyi-serednoyi-osviti> (in Ukrainian).

Valentyna Sniehirova, Candidate of Pedagogical Sciences, Senior Researcher, Senior Researcher of the Department of Teaching National Minority Languages and Foreign Literature of the Institute of Pedagogy of the National Academy of Educational Sciences of Ukraine, Kyiv, Ukraine.

SCHOOL COURSE OF FOREIGN LITERATURE IN THE CONTEXT OF THE IMPLEMENTATION OF THE NEW STATE STANDARD OF BASIC SECONDARY EDUCATION

The article raises the issue of educational and methodological support of primary school at the stage of implementation of the new educational standard (2020) in the context of the ideas of competence and integrative approaches. The concept of the model curriculum “Foreign Literature. Grades 5–6” (adaptation cycle), developed by scientists of the Institute of Pedagogy of the National Academy of Educational Sciences of Ukraine, from the standpoint of implementation of the State Standard of Basic Secondary Education.

The aim of the course is to develop competent speakers and readers with a humanistic worldview who speak Ukrainian, read, listen, analyze and interpret texts of classical and modern world literature and media texts for spiritual, cultural, national self-expression and intercultural dialogue; to enrich the emotional and sensory experience, creative self-realization, formation of value orientations and attitudes.

The model curriculum “Foreign Literature” contains sections “For Reading and Studying” and “For Reading and Discussion”. Classical works of foreign literature are presented for reading and studying. Foreign prose of the second half of the XX — beginning of the XXI century is interesting and accessible for teenagers. In the best Ukrainian translations, it is offered to the choice of teachers and students for reading and discussion. This conditional distribution of works involves the formation of the reading experience of students, different levels of their reading competence and literary development, teaching readers who are able to navigate the diversity of modern fiction, choose a book to read, determine its artistic value.

The content of the curriculum consists of works that have the richest history of their interpretation in various arts and humanities. These are European fairy tales with wandering plots, literary tales and fairy tales (5th grade); myths of ancient Greece, biblical myths and parables, stories of foreign classics about childhood and dreams (6th grade), etc.

Keywords: State standard, key competencies, language and literature industry, foreign literature, work of art.